

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

22 листопада 2012 р.

м. Київ

Учасники IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми правової системи України», відзначають, що правова система як наукова юридична категорія є об'єктом ретельної уваги та дослідження науковців.

З метою формування *сучасного правового* мислення, що є засобом і підвалиною дослідження правової системи, якісного вдосконалення наукових розробок з даної проблематики, рекомендувати МОНмолодьспорту та НАН України спрямовувати зусилля на поглиблення *світоглядної підготовки* майбутніх юристів та розробку науковцями-правниками нових понять та категорій, положень та концепцій, що адекватно відображали б сучасні реалії правового життя.

З метою подолання абстрактно-схоластичного образу правової системи, що тривалий час домінував у вітчизняному правознавстві, та формування життєздатної, ефективної, конкурентоспроможної національної правової системи, інтенсифікувати дослідження *національно-культурних засад* розвитку правової системи України.

З метою поглиблення гуманістичного виміру сучасного правового розвитку України, активізувати розроблення проблеми *антропологізації правової системи*.

З метою створення науково-теоретичних засад творення демократичної та правової державності, концептуалізувати наукові розробки проблеми правової системи, *виробити низку наукових рекомендацій щодо вдосконалення правової нормотворчості, розвитку правових інститутів та правозастосовної діяльності*.

Активізувати розробку проблематики правової системи по наступних напрямках: правова система в умовах транзитивного суспільного розвитку; вплив глобалізаційних процесів сучасності на розвиток правових систем; порівняльно-правовий вимір розвитку правових систем; проблема ефективності правової системи в умовах нестабільного суспільного розвитку; людина-особистість як суб'єкт права в контексті транзитивної правової системи; ціннісно-гуманістичний вимір правової системи; вплив правової системи на стан захисту прав людини та ін.

За результатами широкої дискусії та обговорення нагальних проблем учасники конференції дійшли спільної думки, що подальший розвиток та вдосконалення національної правової системи України на сучасному етапі безпосередньо пов'язаний із необхідністю удосконалення нормативної основи, а саме удосконалення механізму правового регулювання суспільних відносин як в цілому, так і в межах окремих галузей права.

Водночас учасники конференції звертають увагу на **проблеми, які потребують невідкладного вирішення**, зокрема:

- слід узагальнити, що проблематика розуміння поняття правової системи, характеристика її сутності та ролі в суспільстві з давніх пір належать до числа основоположних і дискусійних. Це пояснюється тим, що ці питання безпосередньо торкаються інтересів різних прошарків суспільства, політичних партій, рухів;
- необхідно посилити методологічне підґрунтя пізнання правової системи, оскільки дослідження її правової природи, змісту, тенденцій розвитку і вдосконалення вимагає якісного науково обґрунтованого теоретико-методологічного підґрунтя і, в першу чергу, методології сучасної юридичної науки;
- необхідно не допустити хаотичного розвитку правової системи України в сучасних умовах інтенсифікації розвитку міжнародного права та міжнародних відносин.
- звернути увагу на посилення взаємодії правових систем на національному та міжнародному рівнях, що потребує відповідного наукового переосмислення правової системи як явища, що має складний характер розвитку та взаємодії з іншими державно-правовими інституціями.

Водночас учасники конференції наголошують на інших **проблемах, які відповідним чином впливають на розвиток правової системи України та ефективність її функціонування в сучасних умовах**, зокрема:

Досліджуючи пенсійну систему України, прийшли до висновку, що вона перебуває у складному фінансовому становищі та не забезпечує пенсіонерів необхідним обсягом пенсії для відповідного рівня життєдіяльності. Реформування державної пенсійної системи є досить складним процесом з технічної та політичної точки зору, оскільки немає жодної системи, яка б задовольняла всіх працюючих та пенсіонерів.

Проводячи порівняльно-правове дослідження укладення ліцензійних договорів за законодавством України та США, встановили, що ліцензійний договір може включати в себе обмеження, які негативно впливають на конкуренцію на товарних ринках. Якщо така конкуренція може негативно вплинути на ринкову ситуацію, Федеральні агентства застосовують методіку встановлення даних правопорушень, наведену у Антимонопольних правилах у сфері ліцензування інтелектуальної власності.

Проведено аналіз вироблених у науці трудового права підходів щодо визначення структурних складових поняття трудової правосуб'єктності

працівника, що дозволило виокремити як первинні і наріжні такі елементи як трудова право- і дієздатність, трудові права і обов'язки, деліктоздатність. Особливе значення мають конкретні трудові права і обов'язки, адже за умови їх виключення зі структурного складу, йтиметься лише про формальну здатність до правоволодіння без фактичної здатності до його реалізації.

Аналізуючи актуальні питання медичного права ми дійшли висновку, що стрімкий розвиток біології та медицини призвели до необхідності прийняттям суспільством ХХ століття постулати абсолютизації інтелектуальної власності в сфері медицини і фармації. За науковий поступ у подоланні багатьох невиліковних ще у недавньому минулому захворювань суспільство заплатило і платить ціну, визначену володільцем патенту. Сучасна доктрина прав людини і прав інтелектуальної власності висуває парадигму гармонізації цих прав. І визначення змісту медичної комерційної таємниці посідає у цьому процесі чільну роль.

Соціально важливим для України є питання призначення пенсій у зв'язку з втратою годувальника, аналізуючи судову практику з цих питань ми встановили, що у справах щодо невиконання рішень суду у зв'язку з нестачею бюджетних коштів державний орган влади не має права посилатися на брак коштів на виправдання неспроможності виконати судові рішення про повернення пенсії.

Важливим питанням в реалізації права на працю є забезпечення належного відпочинку працівників, запропоновано встановити, що право на відпочинок є конституційно закріпленою гарантією щодо визначення обов'язку роботодавця з приводу надання відпочинку і права працівника скористатися даним правом на власний розсуд, без вказівок на те роботодавця, або ж виконання певних доручень з майбутнім заохоченням.

Сучасні процеси *модернізації господарського та господарського процесуального законодавства*, що відбуваються в нашій державі, чинять вплив в тому числі і на розвиток національної правової системи в цілому. При цьому проблемними питаннями, на що варто звернути увагу, окрім іншого, є таке:

- недосконалість законодавчого визначення основних завдань господарського судочинства;
- враховуючи існуючу на практиці тенденцію щодо зростання нецільового використання процесуальних прав учасниками господарського процесу, врегулювання потребують такі категорії як «диверсія» та «зловживання правом» в господарському процесі, що зумовлює пошук правових заходів щодо боротьби з ними;
- в контексті того, що у 2013 році набуває чинності Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», необхідним є передбачити та оцінити наслідки набуття ним чинності; дослідити синхронізацію процесів примусового стягнення заборгованості: виконавчого провадження та банкрутства; встановлення

нового порядку черговості задоволення вимог кредиторів під час процедури неспроможності;

- з метою підвищення ефективності судочинства щодо спорів, що виникають у сфері господарської діяльності, нагального вирішення потребує питання остаточного розмежування адміністративної та господарської юрисдикції, що зумовлює необхідність пошуку можливих варіантів його вирішення;

- враховуючи активний розвиток ринку інжинірингових послуг та фактично відсутність законодавчого регулювання цього ринку в Україні, доцільним є дослідити відповідний інститут у світі та надати йому належне законодавче забезпечення.

- виходячи із збільшення інтересу до відносин у сфері трансферу технологій та набрання чинності нової редакції Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» потребує дослідження правовий статус сторін господарського договору у зазначеній сфері.

Учасники IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми правової системи України» відзначають, що обрана тема наукового диспуту послугувала плідним підґрунтям для обміну думками із зазначеної проблематики. У зв'язку з актуальністю піднятих питань запропонувати до друку збірку матеріалів тез та доповідей конференції.

*Схвалено учасниками
IV Міжнародної науково-практичної конференції
«Сучасні проблеми правової системи України»
22 листопада 2012 року*